El 10 de gener del 2024

A LA M. I. SINDICATURA

La sotasignada, Carine MONTANER RAYNAUD, en nom del Grup Parlamentari Andorra Endavant, d'acord amb el que disposen els articles 92 i 93 del Reglament del Consell General, presenta, en temps i forma, les esmenes següents **al Projecte de llei del Pressupost de l'estat andorrà per l'exercici 2024.**

Esmena 1- Sostenibilitat del Pla de Pensions dels treballadors públics

Es proposa augmentar de 1,1 milions d'euros a la partida 01.3.1.01 Funció Pública PR0001 Serveis Generals 84020 Dipòsit a llarg termini Complement Prestació Jubilació (Disp. ADD. 1a) Pla d'aportació definida.

Reduint les partides següents:

0,5 milions d'euros de la partida; 01.1.2.06 - Relacions Financeres Internacionals, PR0110 – Relacions internacionals, 22760 . Treballs realitzats per empr. Estudis i treballs tècnics.

0,2 milions d'euros de la partida; 01.1.2.03 – Intervenció, PR0030- Controls fiscalitat. Govern i Parapúbliques, 22760 . Treballs realitzats per empr. Estudis i treballs tècnics.

0,2 milions d'euros de la partida; 03.6.0.01 – Serveis Generals, PR0001 – Serveis Generals, 22760 . Treballs realitzats per empr. Estudis i treballs tècnics.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=9162f9ff-fb6f-4e6b-a313-0da69f34fe17 emprant el codi segur de verificació.

0,2 milions d'euros de les partides; 04.5.1.01 – Carreteres, PRO038 -Conservació de Carreteres i PRO286 -Carreteres Generals, 22760 . Treballs realitzats per empr. Estudis i treballs tècnics. (100.000 euros respectivament a cada partida).

Motivació

El Tribunal de Comptes ha manifestat en reiterades ocasions, mitjançant els seus informes, que el Govern no va aprovisionar el import necessari per poder fer front a les contingències que es deriven de les pensions de jubilacions dels funcionaris. El mateix Tribunal de Comptes es refereix en els seus informe de la manera següent (pàgina 49 informe TC per a l'exercici 2021):

"Provisions per retribucions a llarg termini al personal
Per la Llei 23/2014 qualificada de creació i regulació del pla de pensions de la funció pública, modificada per la Llei 29/2018, es constitueix un fons de pensions de la funció pública que adopta el sistema d'aportació definida. No obstant l'anterior, la Llei reconeix prestacions complementàries a càrrec de Govern, al marge del pla de pensions de la funció pública, a favor dels treballadors públics que estaven inclosos dins del sistema de previsió de prestació definida vigent fins l'entrada en vigor de la Llei i en els termes que aquesta regula i reconeix la possibilitat a funcionaris amb uns determinats anys de servei i també a aquells amb una edat propera a la jubilació obligatòria, a sol·licitar i obtenir una prestació de jubilació voluntària. El valor actual actuarial de les obligacions contretes pel Govern amb el personal indicat al paràgraf anterior ha estat quantificat en 463.030.909 euros com a conseqüència d'un estudi de valoració efectuat per un expert independent, amb efectes a 31 de desembre de 2021. D'acord amb l'estudi, i referint-se exclusivament al personal indicat, els pagaments a càrrec del pressupost general superen els 6 milions d'euros anuals incrementant-se anualment arribant a duplicar-se d'aquí a deu anys i triplicant-se al cap de quinze anys."

El Govern dota de 4,5 milions d'euros per a l'exercici 2024, però cal aportar més per garantir les contingències que genera la Disposició Addicional 1era, i que el Tribunal de Comptes ja ens ha advertit.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=9162f9ff-fb6f-4e6b-a313-0da69f34fe17 emprant el codi segur de verificació.

S'ha optat per rebaixar la partida 22760- Treballs realitzats per empreses. Estudis i treballs tècnics, ja que la xifra dotada per a l'exercici 2024 ascendeix a 8,8 milions d'euros. Des del punt de vista d'Andorra Endavant, és necessari dissenyar un model de Funció Pública, a través de tècnics especialitzats dotant-los de coneixements i eines de gestió eficients i limitar els recursos a la contractació externa de serveis per tal de limitar el risc d'amiguisme entre altres.

Esmena 2- Previsions Plurianuals- Pla de pensions Funció Pública

De prosperar l'esmena anterior, caldria dotar els crèdits plurianuals atès que aquestes provisions són obligacions a futur regulats per una normativa i entenem que caldria dotar com a mínim els plurianuals a cinc anys de manera que el import quedi garantit.

El nostre grup parlamentari, dotaria o augmentaria la partida 01.3.1.01 Funció Pública PR0001 Serveis Generals 84020 Dipòsit a llarg termini Complement Prestació Jubilació (Disp. ADD. 1a) Pla d'aportació definida, en l'import que es comuniqui el més aviat possible per part del Govern de l' impacte d'aquesta modificació de llei via disposició addicional vuitena, atès que no ha estat exposat en cap memòria econòmica tal com estipula el Reglament del Consell General.

Comentaris per la comissió

Govern ens hauria de fer arribar els estudis actuarials que fa esment el Tribunal de Comptes, caldria dotar de 8 milions per cada plurianual. Pels plurianuals no fa falta contrapartides.

Tanmateix, cal fer avinent que amb la entrada de la disposició Addicional vuitena de la Llei del pla de pensions de la Funció pública, modificada en dues ocasions per la majoria, caldria tenir els estudis actuarials del que suposa el impacte econòmic d'aquesta modificació de la llei del pla de pensions de la funció pública.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=9162f9ff-fb6f-4e6b-a313-0da69f34fe17 emprant el codi segur de verificació.

L'import no el sabem. Pensem que és la responsabilitat politica de Govern de fer la revisió complerta de la Llei del Pla de pensions de la Funció Pública, i no fer parxes en cada llei del pressupost.

Volem alertar els consellers sobre la pràctica de modificar lleis mitjançant disposicions finals en la llei del pressupost. Ja ha estat advertida per part del Consell General i els agents econòmics com una gran incertesa pel que fa la seguretat jurídica.

Al nostre entendre aquesta modificació de la llei, mitjançant la disposició addicional vuitena, havia d'estar acompanyada per un informe o memòria econòmica, atès que el Reglament del Consell estipula en el seu capítol primer "Del procediment legislatiu comú", secció primera "Dels projectes de llei", article 92 el següent:

Article 92
1. Els projectes de llei aprovats pel Govern, amb l'exposició de motius corresponent, seran tramesos pel Cap de Govern al Consell General acompanyats d'una memòria justificativa i **econòmica**, d'una memòria justificativa de que la iniciativa legislativa contempla de manera adequada la perspectiva de gènere, així com de la documentació i antecedents necessaris perquè el Consell General s'hi pugui pronunciar"

Esmena 3 Reequilibri- Desviació de la Massana i desviament de St Julià

Es proposa augmentar la partida 04 04.5.1.01 – Carreteres, IN0037 – CG1 Desviació Sant Julià de Lòria, 60700 per un import de 3,0 milions d'euros .

Reduint la partida 04.5.1.01 – Carreteres, IN0033 -Desviació de la Massana, 60700 per un import de 3,0 milions d'euros.

Motivació

Per una qüestió d'equitat i d'equilibris entre parròquies i tenint en compte que el desviament de St Julià ajudaria molt per reduir el problema de les cues a l'entrada del

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=9162f9ff-fb6f-4e6b-a313-0da69f34fe17 emprant el codi segur de verificació.

país sobretot en temporada alta a l'entrada del país, semblaria lògic intentar reequilibrar les partides.

Esmena 4- El Plus de Nadal per la gent gran amb pocs recursos

Les persones jubilades amb una pensió de jubilació inferior al salari mig professional, se els hi garantirà un plus de Nadal de 200 euros per pal·liar els efectes de la inflació dels darrers anys.

Per garantir aquesta partida es proposa augmentar:

10.4.0.02 -Protecció Social, PR0281 Gent Gran, 48290 – Ajuts a famílies per un import de 1.400.000 euros.

En contrapartida caldria augmentar la partida, del estat d'ingressos, següent:

53001 Distribució Resultats Andorra Telecom del mateix import 1.400.000 d'euros

Motivació

En els darrers 12 anys, els Govern successius van equilibrar els pressupostos via injecció de diners provinent d'Andorra Telecom per fer complir la Llei d'estabilitat Pressupostària, s'han utilitzat més de 250 milions d'euros dels beneficis de la entitat per projectes de caire general i sense una finalitat concreta.

El nostre grup proposa una aportació extraordinària de la societat pública amb caràcter finalista i que es destina exclusivament a el benestar de les nostres persones grans amb pocs recursos. A més aquest import serà re-injectat en l'economia del país per les festes de Nadal ja que la gent gran s'acostuma a comprar alimentació per les festes i regals de Nadal a Andorra.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=9162f9ff-fb6f-4e6b-a313-0da69f34fe17 emprant el codi segur de verificació.

Esmena 5- Projecte de creació d'una residència per a la gent gran dependent

Es proposa afegir i crear la partida xxxx "Projecte residència gent gran dependent" per 5.000.000 d'euros pel 2024

En contrapartida caldria augmentar la partida, del estat d'ingressos, següent:

53001 Distribució Resultats Andorra Telecom del mateix import 5.000.000 d'euros

Motivació

Tenint en compte la llista d'espera entre 1 – 2 anys per les places en una residència medicalitzada i especialitzada en temes de dependència, tenint en compte la desesperació de les famílies, de la demanda reiterada del col·lectiu de la gent gran i del *feedback* de les associacions socials i tenint en compte l'augment de l'esperança de vida i de la dependència, pensem que és necessari fer una nova residència de 100 places mínim i preveure el finançament plurianual del projecte.

Insistim sobre la necessitat de tenir projeccions de la dependència i reforçar el nostre model d'envelliment actiu i instaurar hàbits saludables (esport i bona alimentació).

Esmena 6- Prova pilot – Botiga solidària per lluitar contra l'empobriment

Es proposa crear el "Projecte Botigues solidàries" amb un import de 200.000 euros

En contrapartida caldria augmentar la partida, del estat d'ingressos, següent:

53001 Distribució Resultats Andorra Telecom del mateix import 200.000 d'euros

Motivació i explicació del projecte

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=9162f9ff-fb6f-4e6b-a313-0da69f34fe17 emprant el codi segur de verificació.

Tenint en compte el preu dels lloguers i del nivell de inflació, moltes famílies estan per sota del llindar de pobresa. És per aquest motiu que el Grup parlamentari Andorra Endavant proposa fer una prova pilot en una parròquia de la creació d'una botiga solidària amb la col·laboració dels supermercats, comú i del ministeri d'afers socials per tal de vendre productes a punt de caducar a preu de cost. L'import de la dotació anual serviria per pagar el lloguer de les botigues les despeses fixes d'aquesta nova activitat, les reformes del local de lloguer i el personal necessari pel funcionament de la botiga. Segons l'èxit de l'acció es podria implantar a totes les parròquies del país.

Esmena 7 – Prova pilot -Fires nacionals de "Vide dressing", "Joguines segona vida"

Es proposa crear una partida XXX Fires nacionals de Segona mà, C to C (Consumer to consumer) de 200.000 euros.

En contrapartida caldria augmentar la partida, del estat d'ingressos, següent:

53001 Distribució Resultats Andorra Telecom del mateix import 200.000 d'euros

La idea és crear diferents projectes de fires nacionals per tal de generar un increment a les economies familiars i de permetre a les famílies de comparar productes de segona mà a baix cost. Es proposa 3 fires nacionals :

- 2 Fires de "vide dressing" una a la primavera i a la tardor i
- una fira de "Joguines segona vida" abans del període de Nadal.

Són fires on els ciutadans podran vendre els seus productes a uns altres ciutadans. Els joves podran vendre la seva roba o joguines amb l'assistència d'un adult la qual cosa permetria despertar per alguns l'esperit emprenedor des de ben petit. Amb tallers d'emprenedories pels joves sobre la presentació dels productes etc .

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=9162f9ff-fb6f-4e6b-a313-0da69f34fe17 emprant el codi segur de verificació.

Esmena 8- Creació d'una EcoTaxa pels visitants a caràcter finalista per un transport eficient

Per tal de pal·liar el dèficit de places d'aparcament, i complir amb els compromisos internacionals de combatre el canvi climàtic proposem crear una Ecotaxa, semblant a països com el nostre, de manera que es pugi autofinançar un projecte de transport multimodal, modern, eficaç i sostenible, mitjançant els vehicles dels visitants que entren al principat.

Per aquest motiu es proposa crear la partida d'ingressos 30110 – Taxa viària per un import de 4 milions d'euros.

En contrapartida cal dotar d'una partida de despesa per un import de 4 milions anuals per dur a terme el finançament d'un projecte multimodal de transport eficaç modern i ecològic (autobusos en via pròpia, transport urbà per cable etc) combinat amb la gratuïtat d'uns pàrquing a cada parròquia amb la targeta transport, per tal de reduir la pol·lució i les cues que col·lapsen el país.

Esmena 9 – Creació d'un ajut per compensar la pèrdua de salari deguda a l'acompanyament d'un fill menor hospitalitzat o amb tractaments fora d'Andorra

Es proposa crear la partida Ajut específic pels fills menors amb malaltia greu per un import de 1.000.000 d'euros.

En contrapartida caldria augmentar la partida, del estat d'ingressos, següent:

53001 Distribució Resultats Andorra Telecom del mateix import 1.000.000 d'euros

Motius

Malgrat el permís retribuït marcat per la llei laboral, permís de 4 dies per un fill amb malaltia greu en cas d'operació o altres, considerem que és insuficient i que el Govern ha de compensar el salari d'un dels pares que es cuida i que acompanya el menor fora d'Andorra per fer els tractaments.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=9162f9ff-fb6f-4e6b-a313-0da69f34fe17 emprant el codi segur de verificació.

Esmena 10 – Desplegament del pla de salut mental amb les associacions

Es proposa crear la partida " Operació ajuda als joves en risc" per un import de 1.000.000 d'euros.

En contrapartida caldria augmentar la partida, del estat d'ingressos, següent:

53001 Distribució Resultats Andorra Telecom del mateix import 1.000.000 d'euros

Motivació

Es proposa oferir un reforç de suport a les famílies i als joves en risc fora dels horaris convencionals de l'administració pública. Es faria en col·laboració amb les associacions com la Creu Roja o altres. Es proposa també fomentar clubs socials.

Carine Montaner Raynaud
Presidenta del Grup parlamentari Andorra Endavant

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=9162f9ff-fb6f-4e6b-a313-0da69f34fe17 emprant el codi segur de verificació.